

Na slávnosť sv. Jozefa (19.3.2010) Svätá stolica zverejnila List pápeža Benedikta XVI. Cirkvi v Írsku v súvislosti s odhalenými škandálmi sexuálneho zneužitia mladistvých spáchanými niektorými kňazmi a rehoľníkmi. Aj keď svetské spravodajstvá očakávali v Liste tresty, čo nezabudli takmer vždy zdôrazniť, pre katolíkov je to výnimočný List z teologického i disciplinárneho hľadiska. Možno v ňom pocítiť bolesťou i túžbou po spravodlivosti naplnené srdce pápeža, no rovnako aj srdce plné lásky, milosrdenstva a starosti o spásu veriacich členov božieho ľudu. Aj keď je List napísaný Cirkvi v Írsku je isté, že je adresovaný veriacim celého sveta.

Príčiny a historický význam írskej cirkvi

Dôvodom pápežovho Listu sú pedofilné škandály niektorých kňazov a rehoľníkov. Citujem: „*so m spolu s vami hlboko znepokojený zo správ o sexuálnom zneužití detí a mládeže niektorými členmi Cirkvi v Írsku, osobitne týmmi, ktoré spáchali kňazi a rehoľníci*

– píše pápež a dodáva, že

„*týmto Listom chcem vám vyjadriť svoju blízkosť a navrhnúť niektoré kroky smerujúce k ozdraveniu Cirkvi vo vašej krajine*“

(body 1-2). Pápež používa v liste veľmi silné slová a tieto ohavné skutky kňazov a rehoľníkov menuje veľmi tvrdo: teologicky ich nazýva „hriešnymi skutkami“, „ťažkými hriechami spáchanými na nevinných“; po stránke trestnoprávnej ich nazýva „kriminálnymi činmi“ a psychologické ako „veľmi ťažké a škodlivé zranenia spôsobené obetiam týchto činov a ich rodinám“.

Svoj návrh na ozdravenie Cirkvi v Írsku začína pápež tým, že poukazuje na priam heroické

Napísal Ján Duda
Piatok, 16 Apríl 2010 12:03

dejiny írskych katolíkov a ich význam pre dobro Cirkvi v iných krajinách Európy i ďalších kontinentov. Pripomína írskym katolíkom keltských mníchov z 5.-8. storočia, ktorú putujúc hlásali evanjelium po celej Európe a dali základy kresťanskej európskej stredovekej kultúre. *„Bo li to základy svätosti, lásky a vzdelanosti postavené na kresťanskej viere a jej vyjadrením boli sakrálne stavby kostolov, kláštorov, škôl, knižníc, nemocníc“*

– píše pápež. Tým všetkým Íri prispeli ku tomu, že duchovná identita Európy je kresťanská.

Pápež jasne povedal v Liste, že problém sexuálneho zneužívania mladistvých nie je problémom týkajúcim sa iba Cirkvi alebo iba Írsku, ale je širokým problémom súčasnej spoločnosti, súčasnej civilizácie ako takej. Ale tento problém sa hlboko a bolestne dotkol aj Cirkvi (bod 2). Pápež jasne povedal, že cirkevné spoločenstvá nezvládajú príliš rýchle premeny spoločnosti. Spoločnosť sa stále viac zosvetštuje, stále menej ľudí pristupuje k spovedi, ľudia sa nemodlia a zanedbávajú všetko, čo vedie k upevňovaniu viery a nábožnosti i pestovaniu mravnosti. *„Tu v oslabení viery a v strate rešpektu voči učeniu evanjelia a Cirkvi“ treba vidieť ozajstnú príčinu sexuálneho zneužívania mladistvých,*

píše pápež. A z tejto matrice sa odvíjajú ďalšie príčiny ako

„neschopnosť Cirkvi určiť spôsobilosť kandidátov na kňazstvo“, „nespôsobilosť ich ľudskej, mravnej, intelektuálnej i duchovnej formácie v kňazských seminároch a noviciátoch“ či „vo falošnej obave cirkevnej vrchnosti chrániť dobré meno Cirkvi a zabraňovať škandálom až do takej miery, že cirkevná vrchnosť obchádzala cirkevné predpisy, ktoré sú určené na ochranu dôstojnosti ľudskej osoby a najmä mladistvých
(čl. 4).

Obetiam zneužívania a ich rodinám

Potom sa pápež priamo obrátil k obetiam sexuálneho zneužívania a ich rodinám. *„Viem, že už nikto nemôže nič zmeniť na tom, čo sa už stalo. Zneužili vašu dôveru a vašu dôstojnosť pošliapali“*

– píše

pápež obetiam a pokračuje:

„niektorí smelší ste prehovorili o tom, čo sa vám stalo, ale na vlastnej koži ste zakúsili, že nikto vaše slová nechcel vypočuť. Preto chápem ako je pre vás ťažké odpustiť a zmieriť sa s Cirkvou. V jej mene hovorím otvorene o strašnej hanbe a ponížení, ktorú všetci prežívame. No netrácajte nádej. Aj Ježiš Kristus bol obeťou nespravodlivosti a hriechu“. No Kristus svoje utrpenie premenil na milosť a spásu a to môžete urobiť spolu s Kristom aj vy.

Potom všetky obeť s pokorou prosil, aby sa zmierili s Kristom a s jeho Cirkvou, očistenou pokánim a obnovenou v ozajstnej láske a aby našli vnútorný pokoj a uzdravenie.

Slová delikventom

Komentár k listu Benedikta XVI. cirkvi v Írsku

Napísal Ján Duda
Piatok, 16 Apríl 2010 12:03

Veľmi silné slová adresoval pápež kňazom a rehoľníkom, ktorí sexuálne nejakým spôsobom zneužili maloletých. *„Zradili ste dôveru nevinných detí a mládeže a za to sa budete zodpovedať všemohúcemu Bohu ako aj pred súdmi. U ľudí ste úplne stratili akúkoľvek úctu a na svojich spolubratov kňazov, ktorí sú nevinní, ste uvalili hanbu a pohrdanie. Pošliapali ste svätosť kňazského stavu. Privodili ste nesmierne škody obetiam svojich hanebných činov a veľmi veľké škody ste napáchali na Cirkvi tým, že ľud bude pohrdať kňazským a rehoľným stavom. Spytujte si svedomie, proste Boha o odpustenie, ako aj tých, ktorým ste ublížili. Priznajte si svoj hriech a prijmite trest. No nikdy neprestaňte veriť v božie milosrdenstvo.“* Potom sa tiež prihovoril rodinám obetí, deťom a mládeži.

Nevinným kňazom a rehoľníkom pápež napísal, aby sa necítili opustení v tejto smutnej situácii, ale aby sa stali mužmi a ženami modlitby a pokánia.

Slová biskupom

Veľmi jemné, ale jasné slová adresoval pápež aj biskupom. Otvorene povedal, že niektorí v ich biskupskej pastierskej službe sa dopustili nielen ľahkých, ale aj veľmi ťažkých pochybení pri správe im zvereného božieho ľudu. Totiž niektorí biskupi obchádzali cirkevné pápežské predpisy týkajúce sa vyšetrovania a trestania takýchto trestných činov. Potom im pripomenul, že takto vážne poškodili úrad biskupa v Cirkvi, dôveru božieho ľudu v tento úrad a účinnosť tohto úradu u svojich kňazov a veriacich. Preto ich vyzval, aby sa usilovali o svoje vlastné duchovné očistenie a obnovu. Potom im napísal toto: *„Vyzývam vás, aby ste očistili zmysel pre svoju osobnú zodpovednosť pred Bohom.“* Potom ich povzbudil, aby boli príkladom svätého života a pastoračnej starostlivosti pre svojich kňazov. Napokon sa prihovoril aj laikom a všetkým veriacim Írska, aby vydávali svedectvo e Kristovom evanjeliu.

Konkrétne návrhy nápravy

Napokon pápež načrtol niektoré návrhy pre obnovu Cirkvi v Írsku: až do Veľkej noci roku 2011 obetovať každý piatok modlitby a obety za vyliatie božieho milosrdenstva, za dary svätosti a sily Ducha Svätého na Cirkev v ich krajine; aby sa konali eucharistické adorácie v každej diecéze, farnosti, v kňazských seminároch a rehoľných domoch ako odprosenie za spáchané hriechy a za milosť božiu pre verné vykonávanie biskupského, kňazského, rehoľného i laického povolania

Komentár k listu Benedikta XVI. cirkvi v Írsku

Napísal Ján Duda
Piatok, 16 Apríl 2010 12:03

v Cirkvi. Pápež ohlásil, že v niektorých diecézach nariadi vykonať apoštolskú vizitáciu (komplexnú pápežskú kontrolu), ako aj apoštolskú vizitáciu kňazských seminárov a formačných rehoľných domov. Navrhol tiež konať Misie pre biskupov, kňazov, rehoľníkov, štúdium koncilových i pápežských dokumentov a za príklad im dal sv. Jána Vianeya. List končí modlitbou za Cirkev v Írsku.

Záver

Možno pre niekoho je takýto list málo, iní očakávali ohlásenie cirkevných trestov či tzv. „stínanie hláv“ (odvolávanie niektorých biskupov). Možno aj to nastane, ale tento list je predovšetkým ohlasovanie pravdy v zmysle „Veritas liberavit vos“ (Pravda vás vyslobodí). Pápež vyznáva verejne pred celým svetom hriechy cirkevných predstaviteľov, napomína ich, karhá a pozýva k zmiereniu, pokániu a náprave. Pápež prosí obeť o odpustenie. Čo viac ešte mohol urobiť?

Cirkev je znakom a nástrojom spásy (LG 8). Týmito hriechami cirkevní predstavitelia sami diskreditujú Cirkev a robia ju nedôveryhodnou pred vlastnými veriacimi i pred svetom. Pápež aj o tom hovorí. Najmä obeť týchto kriminálnych činov si budú len ťažko hľadať a nachádzať cestu k Cirkvi. Ale pápež aj ich prosí o odpustenie a prosí ich, aby napriek tomu, čo sa stalo, verili aj v Cirkev, lebo je nástrojom spásy. No ako vidieť z listu, absolútne dôverovať sa aj v Cirkvi dá iba Pánu Bohu.

List Benedikta XVI. írskym katolíkom treba znova a znova čítať a zamýšľať sa nad posolstvom pápežových slov. Je to list, nad ktorým sa žiada meditovať i modliť, lebo každé slovo má svoju hĺbku i teologický a disciplinárny zmysel. Nech Pán Boh dá, aby priniesol mnoho duchovného úžitku v týchto aj pre Cirkev tak pohnutých časoch.

Autor: [Ján Duda](#)